

מסורת הש"ס

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כה.

עין משפט
נר מצוה

(א) גיטין ח' ע"ד: ל' ט"ז
(ב) ש"ס (ל' ו'התקנן) (ג) פרה
פ"ח מ"א (ד) מ"ה ו'
(ה) טהרות פ"ט מ"ד (ו) ל' ו'
לעני ע"י חס"י וכן גרס
הערן ע"ד ע"י וכן
במסכתא פ"י דטהרות,
(ז) [תוספת] פ"ג,
(ח) [דמקוואות] פ"א,
(ט) ל' ו' כ"ל

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שרצועה וכו'
אבל צ"ע האך עולין
לדגל. ע"י ח' שער אפרים
ס"ו לו:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] תוס' ד"ה שרצועה וכו'
אבל צ"ע ח"ך עולין לרגל
מן הגליל כ"י ג"ב ונע"ד
שהיו עולין ע"י שורשים
וע"י דלתות דהיי אהל
מפסיק לביע' מ"ש חס"י
בעירובין דף ל' ע"א ד"ה
ומר סגר וכו' ומה שלא
המירו כ"ה הכא ע"י כ"ו כמו
הקשה בספר טורי אבן
י"ל מ"ש שם הרש"א
בעירובין תוס' ה"ל
משום דלא שכיח לא המירו
אבל לעני עולין רגל דהיי
עשה דלדוריתא שפיר
המירו וד"ק: [ב] שם
בא"ד כיון דלפסקי' ליה
לרעה נטמא ובעי הוואה ג'
ו' וכו' צ"ע ע"י ש"ח יתקן
מ"ש בזה:

מוסף רש"י

אחל זרוק לאו שמיה
אחל. אהל המטלטל אינו
אהל בשעת טלטולו, אלא
חלילה דקא מפסיק וחי' אהל
כיון לאור ארץ העמים לאו
חלילה הוא (גיטין ח') וכל
שאינו אהל אינו חוץ
(עירובין ל'). בשידה.
מרכבת נשים, עגלה עשירה
קפוסתא (שם), מוגדל.
משפ"ר (שם) וטעמא דהוא
באור (גיטין ח'). חביריא
מודבן בגלילא. חסידים
שגלגל מטהרים יום
לנפשים ושמען למחנות. שמה
יגנה כהמ"ק צביהס (נדה
ל').

המדומעות. מפרש בגמרא. והשתא משמע של טבל תרומה וחולין מעורבין: **שבעים יום.** מקדימין לטהר את הכלים. גיתות של יין צדים של שמן: **גב' רצועה.** של ארץ העמים מפסקת בין גליל ליהודה וירושלים ציהודה היא וא"ל להציל לירושלים צטהרה לפי שגזרו חכמים טומאה על ארץ העמים ואפילו של חברים שמגליל אינו צא לנפסים: **אהל זרוק.** אהל המטלטל ומזרק לאו שמיה אהל להיות מפסיק בין אורה של ארץ העמים והס גזרו על אורה: **שונין.** תנאים שונין צרייתא שאין הקודש ניצל צמדי פתיל: **אין חטאת.** מי אפר פרה: **שאינו מקודשין.** שלא ניתן האפר עליהן עדיין: **ניזולין.** וכשירין לקדש אחר כך: **מדכן.** מטהרין יין ושמען לזנוח. ואי רצועה מפסקת להם מטהרין: **שמה יצא חלילה.** ויראה להן שציל זה שאינו מארץ העמים: **הגומר אם ויסיו.** עס הארץ שצא לגומר את ויתיו: **ישיר קופה אחת.** לזורך תרומותיו: **ויסגנה לעני כהן.** ויראנה שלא הוכשרו הזיתים והכהן ישגנה צטהרה. אלא לא בשעת הגיתות והצדים אין נאמנים: **באפלי.** שכבר עבר זמן הגיתות לרובא דעלמא קאמר דלא מהימן: **לשל בית אביד.** אפלי הוו: **בגלילה שגו.** ומתני' דקא מני דמהימני ציהודה קאי דקמי רישא צציהודה נאמנין על טהרות יין ושמען ועלה קאי וצשעת הגיתות והצדים חף על התרומה: יכול

אלא מחוורתא כדשינן מעיקרא: עברו הגיתות והבדים והביאו לו חבית של יין לא יקבלנה הימנו אבל מניחה לגת הבאה: בעו מיניה מרב ששת עבר וקיבלה מהו שניחנה לגת הבאה אמר להו תניתוה חבר

על פני המת טמאה אהל זרוק הוא וחוצץ וי"מ והמתא לשון קושיא הוא והכי פריך כדפרשנין וחוצץ ואח"כ דמסקין וקאמר ואי צעית אימא גר' דכ"ע לא שמיא אהל וגרס דכ"ע משום אוריא ומר סבר דלא שמי ולא גזרו ציה רבנן והקשה הר"ר אלחנן דצשמענין משמע דפליגי אי שמיא אהל צזרוק אי לא והכי נמי צפ' צכל מערבין (עירובין דף ל' ו') ודומק הוא לומר דנקט הכא לישנא דאהל זרוק משום דמעיקרא צעי למימר ליה ולפי המסקנא אינו ועוד קשה להר"י דהתם נמי צ"ל לרבי יוסי צר יהודה דשמיא אהל כי מוקי פלוגתא צשמה יואל ראשו ורובו ולית ליה טעמא דלדוריא לא שמי ואמאי מטהר רבי יוסי אס לא מטעם דאהל זרוק שמיא אהל ומהדר קושין לדוכתא מתיציה מלנא ספרים אמאי מטמא ומירר ר"י דלעולם אמת הוא דפליגי צאהל זרוק שמיא אהל ודוקא כגון שידה מיצה ומגדל שהולכים אצל זרק תיצה לא הוי אהל וכן משמע צמסכת אהלום (פ"ח מ"ה) עוף הפורח או הקופץ וספינה המטרפת לא הויא אהל ומייתי סיעתא מזורק תיצה מלנא ספרים מדקאמר ואס היתה מונחת טהורה והיינו צנחא ויהיו אהל זרוק וזרק דרישא לא חשיב אהל זרוק דומיא דעוף הפורח: **שונין אין הקדש ניצול** במוקף צמיד פת"ר. צ"ע אמאי לא חשיב אהל גבי מעלות דתרומה מעני צצליה הימנין (גיטין דף ס' א') וס' דניצלת צזה דלמר צמידין תרומה אכל ע"ה צמוקף צמיד פתיל הר"ר אלחנן ויש להקשות על הא דלמר צפ"ק דנדה (דף ה' ו') ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל צאהל המת אינו מניל צמעט לעת צצנדה ומאי קאמר צמאי מניל צמת היינו צתרומה ולא צקדש כדליתא הכא צצכי מניל נמי צמעט לעת צצנדה דקאמר התם צמעט לעת צצנדה לקדש אצל לא לתרומה וי"ל דצהא לא שייך הלה אי לא מטמא לה וס"ק ומה כלי חרס המניל צאהל המת צמאי צשטמא לה כגון לתרומה אינו מניל צמעט לעת צמאי צשטמא דהיינו לקדש דוקא: **יתגנה לעני כהן.** פרש"י ויראה שלא הוכשרו הזיתים משמע מהכא דצעינן הכשר צזיתים ולא מכשר ליה צשעת מסיקה ודלא כפר"ת שפירש צפ"ק דצנת (דף י' א') אס אתה מקניטני גזרני על המסיקה וצזו גזר לה וכן משמע צכולה תוספתא דטהרות פרק ג' דתני דצעינן צזיתים הכשר ויש טעם נכון לדבר כדפי' ר"י צשמשק וצזיתים אינו אלא מוהל צצלמא ולא חשיב משקה. לעני כהן גר' וכן גרס רש"י והכי איתא צצקר המשנה דטהרות הגומר וצזיתו יתגנה לעני כהן דצרי רבי מאיר רבי יהודה אומר ימסור לו מפתח ומאן דגרס לעני כהן צצזש הוא צידו:

בגלילא שנו. שיש להם רוב שמן ומאחרים צצדים צצרו שמן שיש להם לעשות והכי נמי אמר פרק כירה (שבת דף מז. ו') וס' גבי מטלטלין כיונא אצב קיטמא כלומר מחתה אצב קיטמא כלעיל מינה מחתה אצב אפרה וכן פירש צצרוך ועדיף טפי מכלכלה ואצן צצחוכה ואחצוץ ליה ושון שאס יש צה צצרי פתילה שאסור לטלטלה צצטל הכלי והשמן אצב הפתילה ומוקי לה צגלילה שנו כלומר צשעירים הוו מרצו שמן ולא קפדי עליה צצטל ליה אצב פתילה ודוגמא לדבר ההוא דצפ"ק דסנהדרין (דף י"א:) טול אגרתא וכתוב לאחנא צני גלילה עילאי ותחאי כו' לאפרושי מעשרה ממעטנא דזיתא וצצזיר פ' צ"ס (דף ל' א') צגלילה שנו דחמרתא שני משחא ויין היה מניו להם הרבה ורוב צציתין צצן כדמשמע מהמונאי ופ"ה (שבת דף ע"ה.) דקתני מים כלי לשוף את הקילור דחשיב משום דשכיח לרפואה טפי צצמיה שלא היו שומין רק יין מתוך עושרם צגליל ואפ"ה הוו עדיף להם היין מן השמן משמע שהיה להם רוב שמן צצול כדפרי' ומיחו פירש רש"י צגלילה שנו דפרק כירה (שם דף צ' מ') שהיו עניים ולא היו להם פחילות מצויות וצמהוואי (שם דף ע"ה.) פירש מתוך שהיו עניים לא היו עושין רפואה רק ממים ולא מיין ולא משמע כן דל"כ גס צציתים מים שכיח טפי כיון שלא היה להם יין פורתא לשפות הקילור והיה להם לשער צצמיה ועוד מצוין בחולין צצ' אוחו ואת צצו (דף צ"ה.) ועבר יוס הכפורים צגליל משמע שחיו עשירים ומרצים צצטודות ועוד מה שפי' דלא היו פחילות מצויות הא אמרינן צצליה צצא קמא (דף ק"ה:) מקצלין מן הנשים דצרי מועט כלי פשתן צגליל אלמא שמוצי פשתן צציתים וכי קאמר ליטנא דאסור לטלטלה דמשמע דקאי אפחילה דשייך צה לשון נקצה דהא נר לשון זכר דליתא למימר דקאי אקערה דמייתי לה לעיל מותר השמן צצנר וצצקערה מותר וגם מצוין לשון נקצה אחר נר מנוכה צצתה אין וקוק לה (שבת דף ס"ה.) כל זה פ"ה הר"י וגם רבינו מאיר פירש כן ועוד הוסיף כי מרצו יין היה להם כצא עניים וטוב המים לרפואה:

שרצועה ש' בותים מפסקת. הקשה הר"ר אלחנן היאך היו מציינן אפר פרה לגליל דל"א לעשות אלא צירושלים וא"כ נטמא צצנחא דרך ארץ העמים ושמא דצצציל קטן איתא להציה דרך שם אצל להציה יין ושמן לנפסים צעי צצציל גדול א' אצל צ"ע היאך עולין לרגל מן הגליל

[ב] כיון דלפסקיה ליה רצועה נטמא וצעי הוואה ג' ו' כדלמר פ' כ"ג צצזיר (דף נ"ה.) הקשה הר"ר אלחנן דתניא צמוספתא (א) ארץ העמים טמאה מקוואותיה וצצצליהן וצצצליהן טמאין ארץ הכותים טהורה ומקוואותיהן טהורין וצצצליהן טהורים כו' ונראה למורי דהתם נשנית קודם שקלקלו לדמות יונה כדליתא פ"ק דחולין (דף ו') והכי משמע צירושלמי דע"י פ"צ צעו כותאי קומי רבי אצבו אצבותים היו מסתפקין משלנו מפני מה אין אהם מסתפקין משלנו אמר להו אצבותים לא קלקלו מעשיהם אהם קלקלם מעשיהם דמנינן תמן א"י טהורה מקוואותיה טהורים כו' ולאחר שנתקלקלו שאף רבי מאיר מניין שגזר עליהן צפ"ק דחולין: **אחל זרוק לאו שמיה אהל.** צפרק כ"ג צצזיר (דף נ"ה.) וס' אמר כמנאי הנכנס לארץ העמים צצציה מיצה ומגדל רבי מטמא ורבי יוסי צר יהודה מטהר מאי לאו דרבי סבר משום אוריא גזרו ורבי יוסי סבר לא גזרו משום אוריא לא דכ"ע משום אוריא גזרו משום אוריא לא גזרו מר סבר אהל זרוק לא שמיא אהל ומר סבר שמיא אהל והמתני רבי יוסי צר יהודה אומר מיצה מלנא (א) ספרים וזרקת על פני המת צצאהל טמאה וכו' וקשה מאי קאמר כיון דס"ל שמיא אהל אמאי זרק

על פני המת טמאה אהל זרוק הוא וחוצץ וי"מ והמתא לשון קושיא הוא והכי פריך כדפרשנין וחוצץ ואח"כ דמסקין וקאמר ואי צעית אימא גר' דכ"ע לא שמיא אהל וגרס דכ"ע משום אוריא ומר סבר דלא שמי ולא גזרו ציה רבנן והקשה הר"ר אלחנן דצשמענין משמע דפליגי אי שמיא אהל צזרוק אי לא והכי נמי צפ' צכל מערבין (עירובין דף ל' ו') ודומק הוא לומר דנקט הכא לישנא דאהל זרוק משום דמעיקרא צעי למימר ליה ולפי המסקנא אינו ועוד קשה להר"י דהתם נמי צ"ל לרבי יוסי צר יהודה דשמיא אהל כי מוקי פלוגתא צשמה יואל ראשו ורובו ולית ליה טעמא דלדוריא לא שמי ואמאי מטהר רבי יוסי אס לא מטעם דאהל זרוק שמיא אהל ומהדר קושין לדוכתא מתיציה מלנא ספרים אמאי מטמא ומירר ר"י דלעולם אמת הוא דפליגי צאהל זרוק שמיא אהל ודוקא כגון שידה מיצה ומגדל שהולכים אצל זרק תיצה לא הוי אהל וכן משמע צמסכת אהלום (פ"ח מ"ה) עוף הפורח או הקופץ וספינה המטרפת לא הויא אהל ומייתי סיעתא מזורק תיצה מלנא ספרים מדקאמר ואס היתה מונחת טהורה והיינו צנחא ויהיו אהל זרוק וזרק דרישא לא חשיב אהל זרוק דומיא דעוף הפורח: **שונין אין הקדש ניצול** במוקף צמיד פת"ר. צ"ע אמאי לא חשיב אהל גבי מעלות דתרומה מעני צצליה הימנין (גיטין דף ס' א') וס' דניצלת צזה דלמר צמידין תרומה אכל ע"ה צמוקף צמיד פתיל הר"ר אלחנן ויש להקשות על הא דלמר צפ"ק דנדה (דף ה' ו') ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל צאהל המת אינו מניל צמעט לעת צצנדה ומאי קאמר צמאי מניל צמת היינו צתרומה ולא צקדש כדליתא הכא צצכי מניל נמי צמעט לעת צצנדה דקאמר התם צמעט לעת צצנדה לקדש אצל לא לתרומה וי"ל דצהא לא שייך הלה אי לא מטמא לה וס"ק ומה כלי חרס המניל צאהל המת צמאי צשטמא לה כגון לתרומה אינו מניל צמעט לעת צמאי צשטמא דהיינו לקדש דוקא: **יתגנה לעני כהן.** פרש"י ויראה שלא הוכשרו הזיתים משמע מהכא דצעינן הכשר צזיתים ולא מכשר ליה צשעת מסיקה ודלא כפר"ת שפירש צפ"ק דצנת (דף י' א') אס אתה מקניטני גזרני על המסיקה וצזו גזר לה וכן משמע צכולה תוספתא דטהרות פרק ג' דתני דצעינן צזיתים הכשר ויש טעם נכון לדבר כדפי' ר"י צשמשק וצזיתים אינו אלא מוהל צצלמא ולא חשיב משקה. לעני כהן גר' וכן גרס רש"י והכי איתא צצקר המשנה דטהרות הגומר וצזיתו יתגנה לעני כהן דצרי רבי מאיר רבי יהודה אומר ימסור לו מפתח ומאן דגרס לעני כהן צצזש הוא צידו:

בגלילא שנו. שיש להם רוב שמן ומאחרים צצדים צצרו שמן שיש להם לעשות והכי נמי אמר פרק כירה (שבת דף מז. ו') וס' גבי מטלטלין כיונא אצב קיטמא כלומר מחתה אצב קיטמא כלעיל מינה מחתה אצב אפרה וכן פירש צצרוך ועדיף טפי מכלכלה ואצן צצחוכה ואחצוץ ליה ושון שאס יש צה צצרי פתילה שאסור לטלטלה צצטל הכלי והשמן אצב הפתילה ומוקי לה צגלילה שנו כלומר צשעירים הוו מרצו שמן ולא קפדי עליה צצטל ליה אצב פתילה ודוגמא לדבר ההוא דצפ"ק דסנהדרין (דף י"א:) טול אגרתא וכתוב לאחנא צני גלילה עילאי ותחאי כו' לאפרושי מעשרה ממעטנא דזיתא וצצזיר פ' צ"ס (דף ל' א') צגלילה שנו דחמרתא שני משחא ויין היה מניו להם הרבה ורוב צציתין צצן כדמשמע מהמונאי ופ"ה (שבת דף ע"ה.) דקתני מים כלי לשוף את הקילור דחשיב משום דשכיח לרפואה טפי צצמיה שלא היו שומין רק יין מתוך עושרם צגליל ואפ"ה הוו עדיף להם היין מן השמן משמע שהיה להם רוב שמן צצול כדפרי' ומיחו פירש רש"י צגלילה שנו דפרק כירה (שם דף צ' מ') שהיו עניים ולא היו להם פחילות מצויות וצמהוואי (שם דף ע"ה.) פירש מתוך שהיו עניים לא היו עושין רפואה רק ממים ולא מיין ולא משמע כן דל"כ גס צציתים מים שכיח טפי כיון שלא היה להם יין פורתא לשפות הקילור והיה להם לשער צצמיה ועוד מצוין בחולין צצ' אוחו ואת צצו (דף צ"ה.) ועבר יוס הכפורים צגליל משמע שחיו עשירים ומרצים צצטודות ועוד מה שפי' דלא היו פחילות מצויות הא אמרינן צצליה צצא קמא (דף ק"ה:) מקצלין מן הנשים דצרי מועט כלי פשתן צגליל אלמא שמוצי פשתן צציתים וכי קאמר ליטנא דאסור לטלטלה דמשמע דקאי אפחילה דשייך צה לשון נקצה דהא נר לשון זכר דליתא למימר דקאי אקערה דמייתי לה לעיל מותר השמן צצנר וצצקערה מותר וגם מצוין לשון נקצה אחר נר מנוכה צצתה אין וקוק לה (שבת דף ס"ה.) כל זה פ"ה הר"י וגם רבינו מאיר פירש כן ועוד הוסיף כי מרצו יין היה להם כצא עניים וטוב המים לרפואה:

מא א מ"י פ"ח מ"ה
טומאת מת ה' ה'
מב ב מ"י פ"ח מ"ה
פרה ארומה ה' ד'
מג ג מ"י שם הלכה ג'
מד ד מ"י שם הלכה ד'

רבינו חננאל

מדקתני ביהודה נאמנין
מכלל צבגליל אין נאמנין
מ"ס אמר ר"ל מפני
שמפסקת ביניהם מדור
הכותים וכו'ן שצריך
לעבור בתוכם חיישינן
שמה מטמא טומאת ארץ
העמים ומקשינן ויתגנה
לההיא חבית בשידה
חיבה או במגדל דהא
לא נטמאה צצטמא אהם
העמים. ופרקינן מתני' רבי
היא דאמר אהל זרוק לא
הוי אהל דתניא הנכנס
בארץ העמים בשידה
חיבה ומגדל ר' מטמא
ור' יוסי בר' יהודה מטהר
וכבר פירשנוה בעירובין
פרק בכל מערבין ומקשינן
תוב וליתוה בכלי חרש
המוקף צמיד פתיל.
ופרקינן א"ר אלעזר שונין
אין קדש ניצל בצמיד
פתיל אינו והתניא [אין]
בצמיד פתיל תוב מקשינן
פתיל ומוקתני הכי אין
מי חטאת ניצלת בצמיד
פתיל הא (א) מים
שאין מקדשין ניצולין
בצמיד פתיל תוב מקשינן
וכי לא מצו לאחצוץ
מדוריו הכותים שעוברין
בתוכם והא' עולא
חבריא מדכו בגלילא פי'
חבריו מטהרין האוכלין
והמשקין בגליל. ודחי
מניחין אותם ואם יבא
אלהיו וירידע שלא נטמאו
אצ"פ שדורין מפסקת
אחיה שמה מטהרה (א).
ובשעת הגיתות והבדים
נאמנים אף על התרומה
וזמניהו הגומר וצזיתו
ישיר קופה אחת ויתגנה
לעני כהן. ואי מהימן הוא
למה לי לעני כהן. ופרקי'
מניחין בחיפ' והא
דקתני לעני כהן מכלל הן
שאין נאמנין באפלי שכבר
עברו הגיתות והבדים
ואבחושו של רב נחמן הוי
לחן הרבה והוי מתאחרין
הרבה אחרי כל אדם
ובא רב יוסף לאוקומה
הא דתנא יתגנה לעני
כהן בגליל שאינם נאמנים
לעולם ומוחבינן עליה
והא [תניא] עבר הירדן
וגליל הרי הן כיהודה
נאמנין על היין בשעת
היין כו' ואסיקנא אלא
מחזורתא באפלי: עברו
הגיתות והבדים הביאו לו
חבית של יין של תרומה
לא יקבלה כו'. ואי דבעו
מרב ששת עבר וקיבלה
מהו שניחנה לגת הבאה
אם לאו שפטי ליה מהא

אם נראה דחסר כאן וי"ל אה
ק"ס נילול צצמיד פתיל
ומשקנין אה מים וכו'.
(א) אולי צ"ל שמה יראה שניל
שהיה טהורה ע"י רש"י ו"ע.